

»pod roko« provizorično zasesti, če so se oglasili kvalificirani prosilci za definitivno nameščenje in § 8. dež. zakona z dne 17. maja 1877 razločno ukazuje, da sme okraj. šolski svet tudi v slučaju, ako so se oglasili manj ko 3 kompetenti, nastopiti samo dvojno pot, namreč da mora enega, oziroma dva prosilca predložiti dež. šolskemu svetu v definitivno nameščenje ali pa del. mesto brez odlašanja še enkrat razpisati. V teh določilih je torej dovolj jasno izraženo, da se okraj. šolski svet ne more oziirati na morebitne želje sorodstva in skleniti provizorično nameščenje, če je bilo definitivno mesto razpisano.

—š— **Deželni šolski svet** je imel dne 8. januarja sejo, na kateri je definitivno nastavlil sledeče učitelje in učiteljice: Nežo Pirc v Ksaveriju, Emo Lilek v Gotovljah, Franca Brgleza pri Sv. Jederti nad Laškim, Maksa Wudlerja na okoliški šoli v Laškem trgu, Martina Stanteja za okr. pomožnega učitelja v Celju, Francisko Bizjaha na Zg. Ponikvi, Adelo Wantur v Šmarju pri Knittelfeldu in Ludvika Sabukoschega v Pobrežu pri Mariboru.

—š— **Štajerski deželni šolski svet** izdaja od novega leta svoj naredbeni list. Čujte, strmite in učite se, kako lepo slovenščino znajo v Gradcu! Nemško: »Auf Grund gemachter Wahrnehmungen findet der k. k. Landesschulrat in Erinnerung zu bringen...« Slovensko: »Na podlagi napravljene doznane najde c. kr. deželni šolski svet poklicati v spomin.« Ta prestava diši po kakšnem nemčurškem učitelju, ki je dosegel čast, da sme biti za diurnista pri gospodu Petru Končniku!

Goriške vesti.

—g— **Deželni glavar dr. Pajer**, ki je bil tudi član dež. šol. sveta, je dne 17. t. m. umrl. — Alojzij Pajer se je rodil 6. jun. 1829. Torej je bil v 84. letu. Njegova politična kariera je pričela v letu 1861 in trajala je njegovo politično delo do smrti. Leta 1868. je vstopil v deželni zbor in ostal v njem do smrti; istotako v deželnem odboru. Leta 1869. je bil iz zbornice izvoljen za državnega poslanca. Leta 1870 je bil imenovan podglavarjem; leta 1875. je dobil plemstvo, leta 1877. je postal deželni glavar in je ostal na tem mestu do 1883. Leta 1899. je bil zopet deželni glavar in kot tak umrl. Imel je razna odlikovanja, tudi iz Italije, bil je častni občan v raznih furlanskih občinah itd. Lani mu je umrla soproga, letos je šel on za njo. Zapuščila dva sina, eden je odvetnik v Gorici, drugi inženir v Trstu. Izredna inteligenca, prisotnost duha, spretno izkoriščanje položajev — vsako priliko je znal pokojni izrabiti v korist goriških Italijanov; vztrajno je bil časih hude boje v svoji lastni stranki, ali zmagal je vselej on, toliko je imel moči in ugleda nad drugimi, da so se mu vedno vdali in je bila njegova beseda sveta. Po razkolu med Slovenci je spretno zabil nastale razmere na svojo stran in s pomočjo tistih slovečih furlanskih glasov v splošni kuriji 1901. je postal neomejen gospodar dežele, deželnega zbora in odbora. — On je še držal pokonci italijansko liberalno stranko in se protivil razpustu goriškega občinskega zastopa v zadnjem času. Videl je sijaj stranke in propadanje. — Zadnji udarec ji je dala smrt dr. Pajerja. — Ta smrt je izrednega pomena. Ona je mejnik; stara doba je nehala, nova doba nastopi za Goriško-Gradiščansko. Upajmo, da bodo goriški Slovenci to prav umeli!

—g— **Iz Komna** poročajo: Pouk na naši obrtni nadaljevalni šoli se je odložil do meseca oktobra.

—g— **Učitelj na zatožni klopi pred okrožno sodnijo v Gorici.** Na zatožni klopi je sedel dne 17. t. m. zaradi hudodelstva tatvine bivši šolski vodja v Ronkih Josip Bosma, doma iz Vile Vičentine. Bosma je pred leti služboval kot učitelj v Vili Vičentini. Spoznal in sprijaznil se je s tamkajšnjim župnikom don Maranom tako, da je bil skoro vsak dan na obisku v farovžu, tudi potem, ko je bil premeščen v Ronke. Pred približno tremi leti je nekega dne zmanjkalo ključ od blagajne, v kateri je župnik Maran imel svoj in cerkveni denar. Od tega časa naprej je vsako toliko časa izginil iz blagajne kak znesek, sedaj 50 K, sedaj 30 K itd. Sum je letel na Bosmo; župnikova služkinja Polli je namreč opazila, da se Bosma večkrat sumljivo mudi v sobi, kjer je bila blagajna, in enkrat je slišala tudi odpreti blagajno med časom, ko je bil Bosma v sobi. Nastavili so mu past: zaznamovali so nekaj 10 kronskih bankovcev in jih položili v blagajno. Pri prvem obisku za tem, meseca novembra l. l., se je Bosma zopet mudil v dotični sobi in ko je odšel, so zmanjkali od zaznamovanih bankovcev štirje. Bosma je bil še tisti dan aretiran. Našli so pri njem zaznamovane bankovce in ključ od blagajne. Izprva je tajil, a pozneje priznal, da je ukradel na goričopisan način župniku Marianu približno 300 K. Zagovarjal se je z revščino.

Ključ da je slučajno dobil v roke, odprl blagajno in vzel prvič 100 K, z namenom, vrtni zopet denar, ko mu dovole predujem, za katerega je bil prosil. Ker so mu pa dotično prošnjo odbili, ni mogel tega storiti. Ko je bil pozneje večkrat v stiskah, se ni mogel zoperstaviti izkušnji in si pomagal z župnikovo blagajno. Bosmo je zagovarjal pri razpravi tržaški odvetnik Petronio; razpravi je prisostvovalo vse polno občinstva. Župnik Maran je obtožencu odpustil, in sodni dvor mu je z ozirom a to in na razne olajšujoče okolnosti prisodil skrajno milo kazen: 20 dni težke ječe z 1 postom. V kazen še všteje 10 dni preiskovalnega zapora.

—g— **Tečaj za učenje tujih jezikov** po znani Berlitzovi metodi so otvorili v Gorici dne 14. februarja t. l. v salonu »Hotela de la Poste«. Poučevali bodo francoščino in angleščino. Učitelji so rojeni Francozi, oziroma Angleži. akademski izobraženi in jezikovno dobro podkovani.

—g— **Protialkoholno društvo v Tolminu.** Ustanovili so v Tolminu »Protialkoholno no društvo Sveta vojska«. Namestništvo je pravila potrdilo.

Tržaške vesti.

—t— **Smrtna kosa.** Dne 13. t. m. je preminola tu v visoki starosti 79 let gospa Jedert Pretnerjeva, roj. Vodnikova, mati ravnatelja tukajšnje pripravnice za srednje šole, Miroslava Pretnerja. Pokojnica je ena zadnjih potomk dalnega sorodstva pokojnega slovenskega pesnika-buditelja iz Napoleonovih časov, pevca »Ilirije oživljene«, Valentina Vodnika. Že zbog tega svojega potomstva je pokojnica znamenita slovenska žena, ali vredna je bila tega svojega rojstva tudi po svojem živem rodoljubju v tistih časih Dežmanovega izdajstva, ko je ta nekdanji slovenski pisatelj in buditelj, a pozneji besen odpadnik bil glavni steber tedanjega kranjskega nemškutarstva. In ravno s tem odpadnikom je bila prišla pokojna Pretnerjeva v tak konflikt, da so jo celo sodno preganjali. In kakor je bila pokojnica plemenita po svoji slovenski zvestobi, tako plemenita je bila tudi po dobroti svojega srca napram dijakom. V njeni hiši je dobivalo v onih časih po več ljubljanskih dijakov hrano — vbojajme! Kakor da je njegova mati, tako je ljubila vsakega siromašnega dijaka. Časten bodi spomin tej pošteni in vzorni slovenski ženi! Rodovini Pretner in Sancin izrekamo iskreno sožalje!

—t— **Jadranska razstava**, ki jo priredijo na Dunaju, nima niti med tržaškimi Slovenci niti Italijani nobenih simpatij. Tržaški mestni svet je črtal podporo 20.000 K, ki je bila namenjena za to razstavo. Nemci so zato jako hudi!

—t— **Šolske veselice pri Sv. Ivanu.** V Narodnem domu pri sv. Ivanu se je vršila zadnja nedelja meseca januarja šolske veselice. Velika dvorana, ena izmed največjih v Trstu in okolici, je bila popolnoma napolnjena, čeprav se je vršila ta prireditev že nekolikokrat v tem okraju, celo v isti dvorani. Toda nič čudnega, če je bilo toliko občinstva. Prireditev je bila originalna. Šolski otroci, povečini iz nižjih razredov so deklamirali in peli v zboru s spremljevanjem godbe. Na vzporedu sta bili tudi dve igrici, in ravno te sta bili posebno privlačni po svoji originalni vsebini. Priznati moram, da nisem videl še nič podobnega. Vsi učenci, ki so nastopali, so iz svetoivanske ljudske šole. Petje in deklamacije je poučevalo učiteljstvo samo; tudi v sokolskem orkestru, ki je igral med točkami, so v pretežni večini učitelji. Posebno me je zanimalo, kje je dobilo učiteljstvo oni dve igrici. Zvedel sem, da je to priredil učitelj svetoivanske šole V. Trobec. Res škoda, da ni to natiskano. — Te zadnje repize s tem programom se je udeležil tudi okr. šolski nadzornik Nekerman in dež. šolski nadzornik Matejčič, kar je povsem razveseljivo. Ljudstvo razume učiteljstvo in učiteljstvo šolski nadzorniki. Žalostno je, da ni v naši domovini povsod enako.

—t— **Posnemanja vredno!** Iz Trsta pišejo: Pred nekaterimi dnevi smo čitali v »Independentu« poročilo o letošnjem »Leginem« plesu, ki se ga je — pač v svojo lastno sramoto — udeležilo tudi kolikor toliko naših ljudi. »Independent« kar ni mogel najti besedi, da bi čim više povzdignil poštvenost tržaškega italijanstva za njegovo »Legu«. »Lega« je zvezana z vsakim trenutkom našega življenja, je prisotna vsako uro, vsako minuto v teku naših dni, pa naj plavajo v veselju ali naj se tope v solzah. »Lega« je vsemočna in našem duševnem življenju in je popolnoma naravno, da zavzema v našem srcu najodličnejše mesto. Iz nje smo si napravili trdnjavo naše narodne obrambe, z njo in okoli nje se branimo sovražnih in naše kulturne in nacionalne moči lačnih hord, za njo bijemo najplemenitejši boj in pripravljamo svojim sinovom kulturno življenje. Trst,

praznuječ slavnost v imenu »Lege«, je nekaj občudovanja vrednega, gniljivega. Vsak izraz radosti, vsak plemeniti čin je v korist »Legi Nazional«. In ta »Lega«, mati vseh mater, pač more biti ponosna na neizpremenjeno ljubezen, ki jo uživa! — Morda tudi ni že vse tako, kakor piše »Independent«, toda če bi tudi ne bilo, je to navdušenje, ki vre iz »Independenta« za »Legu«, to raznarodovalnico naše mladine, najresnejši opomin nam Slovanom, da uredničujemo ono, kar si naj žele naši nasprotniki, da bi bilo resnično, v nas samih in storimo vse, da bo naša Družba sv. Cirila in Metoda, ta naša mati vseh mater, lahko ponosna na našo neizpremenjeno ljubezen. Če že tako radi posnemamo Italijane v slabem, jih tembolj posnemajmo v onem, kar je dobro za nas!

Koroške vesti.

—k— **Preziranje Slovencev na Koroškem.** V skoro popolno slovenski občini na Olinjah v Rožu je bilo razpisano mesto nadučitelja. Z vso pravico so se potegovali slovenski davkoplačevalci in slovenski straži, da se imenuje za slovenske otroke tudi nadučitelj Slovenec. Toda kot ponavadi so oblasti Slovincem mačeha, in to se je pokazalo tudi v tem slučaju. Nemške oblasti se niso brigale za pravične zahteve Slovencev, marveč so imenovala za nadučitelja po nasvetu nemškega Volksrata zagrizenega nemškutarja Wruhlich, ki ima seveda nalogo zatirati narodnostni čut pri slovenskih otrocih in poveličevati le nemško kulturo. Slovensko prebivalstvo je zaradi tega silno razburjeno in se bo tozadevno še oglasilo na merodajnem mestu. — Od druge strani nam pišejo iz Glinj: Kakor doznajemo iz časopisov, je imenovan nadučiteljem na tukajšnji šoli hud nemškutar Wruhlich, dočim so slovenskega prosilca, za katerega so se potegovali Slovinci, prezrli. Je že tako pri na koroških Slovincih: Ni nam še znana slovenska občina, ki bi dobila učitelja, ki bi ji bil po volji in za katerega se poteguje na merodajnem mestu. Ravno v takih slučajih imenuje vlada druge, brzokone od Volksrata priporočene, kvečjemu, da brijejo iz slovenske delegacije norce, kakor se je to že opetovano zgodilo.

—k— **O slovenskem šolstvu na Koroškem** prinaša praška »Union« lep članek Boživoja Gorazda. Tako bo tudi širša nemška javnost o našem šolstvu lahko kaj slišala, če bo — hotela!

Splošni vestnik.

Slovenci in Slovene! Srečke za umetniško loterijo se od nedelje naprej že razpošiljajo in prodajajo in vsakemu se nudi najlepša prilika, da položi mal dar na oltar slovenske umetnosti. Splošno slovensko žensko društvo je z veliko težavo, z ovirami in zaprekami končno dobilo dovoljenje za to loterijo, katere namen je podpirati slov. upodabljačo umetnost. Upamo, da bo slovenska javnost znala ceniti delo društva in da bo rade volje kupovala srečke, ki jih bodo prodajale dame po vseh slovenskih krajih. Sreček je 20.000 — zato pa bo izžrebanih 200 originalnih slik in kipov. Žrebanje se vrši sredi aprila. Vsak Slovenec naj kupi vsaj po eno srečko za 1 krono, in srečke bodo kmalu razprodane. V nedeljo se otvori v Jakopičevem paviljonu razstava vseh dobitek. Razstava bo vsakemu brezplačno dostopna. Oglejte si te dobite! Slovenci in Slovenke, segajte po srečkah in agitirajte zanje!

Med svojimi! V februarjevi številki »Slov. Učitelja« je obvestilo, da je bil na božični odborovi seji Slomškove Zveze sprejet za člana tudi dr. Ivan Pregelj, pisatelj prosluenga pamfleta v Mohorjevem koledarju, ki ga je tudi »Dom in Svet« proglasil za političko-tendenciozen spis brez vrednosti. Pa Slomškarji so hoteli izkazati sramotilcu učiteljstva posebno čast in ga proglasili popolnoma za svojega. Prav delajo: Giliha vkup štrih!

Za učitelje vojae. Poslanci Ivčević, Biankini in Tresič-Pavčič so intervenirali pri deželnoobčinskem ministru Georgiju zaradi vpoklicanja dalmatinskih ljudskošolskih učiteljev, katerih je bilo toliko vpoklicanih, da je nastala ponekod popolna ali delna stagnacija. — Poslanci so zahtevali od ministra, da odpošlje ljudskošolske učitelje takoj na dopust. Minister je obljubil, da se bo tozadevno sporazumel z naučnim ministrom.

Mohorjev molitvenik razburja duhove že dolga leta. Družba sv. Moharja je še skoro vsako leto ginjovo pripovedovala, kako navdušenje in povpraševanje vlada med ljudstvom za njenimi molitveniki; zato je izdala že nad dvajset različnih molitvenikov in v letošnjem Koledarju iznova pogdarja, da bo tudi vbodoče vsako

leto izdala nov molitvenik. Ima pa jih še na tisoče in tisoče v zalogi po 40 vin. Če si je kdo le upal izraziti dvom o koristnosti literarne produkcije en gros, so ga proglasili za lažnika in liberalca. Kako pač ne? Msgr. Podgorc bi z molitveniki izgubil lahko zaslužno slavo »pisatelja« in lepe honorarje. Delo si je znal prijetno olajšati; kadar so škarje odrekle, pa je možakar enostavno prestavljal iz — nemščine... A sedaj se je oglasil proti zaslužnemu delovanju msgr. Podgorca novi, nevarnejši sovražnik! Na februarjem sestanku društva slovenskih katehetov se je namreč poudarjalo, da družbini molitveniki po večini »ležijo zaprašeni po kotlih, dokler se ne poizgubijo ali pa jih otroci potržejo. Taka usoda je zadelo večino molitvenikov, ki jih je družba izdala. Vselej, ko so prišle Mohorjeve knjige, se je molitvenik potisnil v stran, kjer je nerazrezan ostal, dokler ni kmalu izginil.« — Zato svetujemo kateheti, naj družba deget let po vrsti izdaja eden in isti molitvenik, ki ga oni priporočajo. Bog nas varuj take plohe molitvenikov! Če bodo stroški tudi znašali čez pol milijona kron kakor za Krekove Zgodbe, se še ne ve.

Koncert Glasbene Matice dne 7. marca 1913 v Ljubljani. Kakor čujemo je operni pevec g. Josip Rijavec, sedaj na Dunaju, dobil ob »Gl. Matice« povabilo, da sodeluje pri velikem koncertu »Gl. Matice«, pri katerem se bo izvajala svetovnoslavna Dvořakova zborova balada »Mrtvaški ženini«. G. Rijavec bo pel eno glavnih partij tega dela, namreč ženina. G. Rijavec je pred kratkim priredil v Ljubljani y zvezi z nadebudnim mladim skladateljem in pianistom g. Ravnikom v vsakem oziru lepo uspel komorni koncert in dosegel veliko in povse opravičenega priznanja. On že danes lahko velja za najodličnejšega interpreta moderne slovenske pesni. Njegov nastop v koncertu »Gl. Matice« vzbudi brezdvomno vsestransko zanimanje.

Gospodinska šola v »Mladiki«. Letošnji prvi petmesečni gospodinski tečaj se konča s koncem februarja. Drugi tečaj se začne s prvim marcem 1913. V ta tečaj se sprejme 12 gojenk, izjemoma tudi več. Gojenke stanujejo lahko v internatu, kjer so pod dobrim nadzorstvom in kjer imajo vso oskrbo, ali pa tudi stanujejo izven internata, internistke plačujejo za vso oskrbo s šolnino za gospodinski in kuharski pouk ter za belo šivanje mesečnih 100 K. Eksternistkinje pa plačujejo za gospodinski in kuharski pouk, za belo šivanje in za opoldanske hrane mesečnih 45 K. One gojenke pa, ki bi opoldanske hrane ne imele v internatu, plačujejo za ves pouk mesečnih 20 K. Poučuje se: praktično kuhanje, preproste in fine meščanske hrane; gospodinsko knjigovodstvo s kalkulacijami, hranoslovje, gospodinjstvo, zdravoslovje (ta predmet poučuje praktičen zdravnik), serviranje, belo šivanje, likanje. Priglasiti se je vodstvu »Mladike« v Ljubljani, Šubičeva ulica št. 9.

Vsi prijatelji vrtnarstva naj se blagovolijo priglasiti k društvu »Vrtnarska šola« v Kranju, da moremo z združenimi močmi delati za razvoj tega lepega in prepotrebnege društva. Kolike važnosti je obstoj društva »Vrtnarska šola«, je že iz tega razvidno, ker bo društvo vzdrževalo vzorne vrtove in posebne postaje za poizkuševanje semen in orodja. — Vsak prijatelj vrtnarstva ne more sam samo za sebe vzdrževati posebnega strokovnjaka — pač pa bo lahko društvo »Vrtnarska šola« svojim članom v korist vzdrževalo strokovno izobraženega vrtnarja, ako pristopi zadostno število članov. — Društvena poročila »Vrtnarske šole« prinaša list »Prijatelj narave«.

K vprašanju javne nenravnosti. Nemška družba za boj proti spolnim boleznim je sestavila komisijo, ki ima tekom enega leta proučiti vprašanje prostitucije v cellem njenem obsegu in izdelati načrt, na podlagi katerega naj bi se potem osnovala tozadevne določbe novega nemškega kazenskega zakona, ki se pripravlja. V komisiji so zdravniki, higieniki, juristi, upravniki, duhovniki in žene.

Slovansko dijaštvo v Pragi. Iz Prage smo prejeli: V Pragi je največ različnega slovanskega dijaštva, okolo 200 Slovencev, ravno toliko Hrvatov, Srbov, Bolgarov, Poljakov in Rusov, a vključ slovenskemu praškemu ozračju se je to dijaštvo doslej, žalibog, malo stikalo in tako jih je že mnogo zapustilo praške visoke šole, ne da bi zrabili ugodno priliko, seznaniti se z razmerami drugih slovan. narodov: ne baš v korist slovanski vzajemnosti. Da se temu odpomore, je slovensko akad. društvo »Adrija« predlagalo na občnem zboru »Zveze češko-slovanskega dijaštva«, da se osnuje pri »Zvezi« poseben »Slovanski odbor«, ki bo skrbel za boljše stike med praškimi slovanskimi dijaki in prirejal »Slovanske večere«. Ti se bodo vršili vsakih 14 dni, po potrebi večkrat; na programu bo vedno kratek referat o časovnih slovanskih vprašanjih, ki se mu

Šolske potrebsčine Marija Tičar

vseh vrst priporoča cenj. učiteljstvu in sl. šolskim vodstvom

trgovina s papirjem in galanterijo
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 26
(nasproti „Zlate kaplje“)

Zaloga Grubbauerjevih in Slatnarjevih zvezkov ter vseh priprav za obrtno-nadaljevalne šole.

Cene nizke!

Postrežba točna!

priključni nepriljena konverzacija. Povabljeni so vsi inteligenti, ki se pečajo s slovanskim vprašanjem. Klub »Slavia« nam je prepustil brezplačno krasno dvorano v hotelu »Victoria« (Jungmanova ulica). Ker je število udeležencev omejeno, imajo pristop le člani »Slov. odbora« in povabljeni. Za Slovence daje legitimacije (brezplačno) tov. Reisman v »Adriji«. Kral. Vinohrady, Halkova ulica št. 12, III.

»Otroci, kadar zapustite šolo, ne zabite nemškega Schulvereina!« (Kinder, wenn ihr aus der Schule entlassen werdet, vergesst nicht des Deutschen Schulvereins!) tako stoji z mastnimi črkami napisano na steni Schulvereinske šole v Vodičji vasi na Koroškem, ki je bila ustanovljena proti nameravani CM šoli in zahaja vanjo 90 odstotkov slovenskih otrok. — Ta šola, ki nosi napis »Rosegger Schule«, je dobila takoj svoj lasti okoliš in jo mora vzdrževati občina, oziroma dežela. — Ne z isto, ampak s tisočkrat večjo pravico bi smela klicati naša šolska družba njim, ki so obiskovali njene šole, uživali nje dobrote in prejeli od nje največ: ohranitev svoje narodnosti.

Velikodušna oporoka. V Kostelcu pri Plznu umrl tvornikar J. Morovec je volil mestni občini svojo 400.000 K vredno hišo, da se ustanovi okrajna bolnišnica; nadalje je volil 50.000 K za prezidavo hiše in 200.000 K za vzdrževanje bolnišnice. Nadalje je volil Morovec 5000 K za neko dijaško ustanovo, 10.000 kron pa ubožnim obrtnikom.

Nove avstrijske znamke. V kratkem dobimo v Avstriji nove poštne znamke, s katerimi namerava poštna uprava prihraniti 10.000 K. Dosedanje znamke so bile namreč natisnjene na svetlem papirju, nove se pa natisnejo na navadnem. Izpremeni se deloma tudi barva posameznih znamk. Dosedanja 50vinarska znamka se popolnoma opusti, namesto nje se pa uvede nova znamka po 72 vinarjev, ki je potrebna za zavojni promet.

Spoznanje vnetja slepiča (apendicite) se opira na štiri točne, zanesljive znake: 1. nenadna bolečina v spodnjem delu desnega trebuha med popkom in kolkom; 2. nenavadna vročina (Fieber); 3. slabost in bljuvanje; 4. na spodnji del desnega trebuha omejena napetost trebušnih mišic, da se čuti truhel trd kakor deska. To četverico znakov naj si vsakdo v korist zdravja neizbrisno obdrži v spominu!

Pasjo razstavo otvorijo na Dunaju dne 12. aprila. Trajala bo dva dni. — Razstavljene bodo vse pasje vrste; posebno lepi psi bodo obdarovani. Kdaj pridejo na vrsto Krekovi — psi za plotov?

Primerna novost pri poštni hranilnici. Urad poštne hranilnice na Dunaju je ukrenil, da bo možno z enim samim nalogom nakazovati izplačila, ki se ponavljajo periodično, a le s pogojem, da se izplačajo vedno v istem znesku, istemu prejemniku in istega dne v mesecu, pri izplačilu pa ni nikake razlike, če se vsi mesečno ali vsak drugi mesec ali pa vsake četrt leta enkrat ter če se izplača v gotovini ali pa pripiše lastniku računa v dobro. Nalog se daje navadno s čekom, in poštnohranilnični urad ga bo izvrševal redno do preklica. Če bi pa naročilo prišlo na nedeljo, se izvrši šele naslednji dan. Izvršitev bo vselej izkazana v običnem posnetku. Da je nalog preklican, se bo lastniku računa pismeno javilo. Seveda sme urad tako vrsto izplačevanja odkloniti ali pa ustaviti, če ima zato vzroke. Ta nov način poštnohranilničnega prometa je že uveden, in urad daje potrebna pojasnila.

Iz Sarajeva nam poročajo: Šole so se zopet začele odpirati — upati je, da se ohrani mir — vojaštva je še povsod mnogo — vendar se že rezervisti vračajo domov. Splošno mnenje je, da je za sedaj vojna nevarnost prestana, kar je sreča za vse ljudstvo tostran in onostran Drine.

Zveza slovanskih akademij. Dogovori za osnutje zveze slovanskih akademij so bili zaradi vojnih dogodkov na Balkanu in splošne napetosti nekoliko zastali. Za sedaj je zagotovljeno skupno delo vseh slovanskih akademij, izvemši krakovsko. V bodočo zvezo vstopijo: Ruska akademija znanosti v Peterburgu (zgodovinski in slovanski oddelki), Jugoslovanska akademija v Zagrebu, Kraljeva srbska akademija v Beogradu, Bolgarska akademija v Sofiji in Češka akademija v Pragi (III. literarno-metodološki oddelki).

Gospodarska kriza v Avstriji. Ruski tisk skrbno zasleduje gospodarske raz-

mere Avstrijsko-Ogrske. Z velikim zanimanjem kontrolira seveda škodo in katastrofe, ki jih je izzvala balkanska vojna. »Petrograjske Vedomosti« so objavile ravnokar naslednjo statistiko bankerotov leta 1912: Koncem leta 1912 je bilo prisiljeno ustaviti svoje delovanje 480 velikih podjetij (s kapitalom najmanj 100.000 K) s celim obratom 182 milijonov kron. Izmed 54 podjetij, ki so prišla v konkurz, znaša pasiva vsakega najmanj 1 milijon kron, kar je dokaz, da je polom zasegel tudi največja podjetja. Zanimivo je, zasledovati progresivnost stopnjevanja teh padcev v letu 1912. V prvih treh mesecih je bilo 47 bankerotov (pasiv 15.4 milijona kron) v nadaljnjih treh mesecih 103 bankeroti (35 in pol milijona kron), v nadaljnjih treh mesecih 94 bankerotov (s pasivami 54.2 milijona kron) in poslednjih treh mesecih 214 bankerotov (pasiv za 79.4 milijona kron). V tekstilni obrti je ostalo 350.000 delavcev brez dela. Zaprto je bilo 250 tvornic, katerih pasiva znaša čez 80 milijonov kron. Ta statistika ruskega časopisa pa gotovo ne bo popolna in vsestranska. Kaj bi se godilo v Avstriji, ako bi bila država sama zapletena v vojno, o tem ne more imeti nihče pojma.

Razgled po šolskem svetu.

— Nemški dijak proti inozemskim dijakom. Velika skupščina berlinskih dijakov je protestirala proti poplavljenju nemških univerz po dijakih iz inozemstva. — Ženske v državnem šolskem svetu. V državno šolsko deputacijo sta bili v Bremenu izvoljeni dve učiteljici s posvetovalnim glasom. — Kranjski klerikalci pa ne puste učiteljice niti v okrajne šolske svete.

— Zatiranje Poljakov na Ruskem. V graščini Czarnockega v Sluvkem je bila zasačena — tajna poljska šola. Guverner je obsodil Czarnockega na denarno globo 500 rubljev ali na trimesečno ječo, nadučiteljico Jadvigo Kisielovno na denarno kazen 200 rubljev ali na en mesec ječe in njenega pomočnika na globo 100 rubljev ali na dvajset dnevni zapor. — V Hrošovcu sta bila obsojena na tridesetdnevno ječo oficijal Tribuchowski in S. Domaszewicz, ki je učil dva oficijalova otroka poljskega branja. Oblasti so obsodile, češ, da je bila to »tajna poljska šola«. Žalostno, da brat brata tako zatira!

Češki učitelj. V več čeških okrajih so se vršili shodi zastopnikov učiteljskih društev. Na teh shodih so odločno protestirali proti mačehovski podpori v obliki draginske doklade in zahtevali delazmožni deželni zbor, ki naj v najkrajšem času reši vprašanje glede regulacije učiteljskih plač.

Urad za socialno delo berlinskega vseučiliškega dijaštva. Berlinsko nestrarsko vseučiliško dijaštvo si je ustanovilo posebno posredovalnico za socialno-izobraževalno delo med ljudstvom. Posredovalnica stoji v političnem in verskem oziru na nevtralnem stališču.

Krakovska rudarska akademija. »Politische Korrespondenz« poroča, da bo na podlagi pogajanj med Poljskim klubom in vlado prvi letnik rudarske akademije v Krakovu aktiviran meseca oktobra 1914.

Odprto pismo

g. F. Ferjančiču, nadučitelju v Boljuncu*

V času od 15. grudnia 1911., do 31. malega travna 1912 sem supiral g. Frana Ferjančiča, tedanjega nadučitelja v Predloki, ki je bil na dopustu radi bolezn. G. Ferjančič pa se je izrazil proti neki osebi, da sem med tem hujškal tamošnje ljudstvo proti njemu, kar s svojo častno besedo potrdim, da ni resnica. Sedaj pa odločno zahtevam od g. Ferjančiča in apeliram na njegovo čast, ali naj svojo trditev dokaže, ali naj jo prekliče v »Učit. Tovarišu«.

Ang. Furlanič,
učitelj v Črnci pri Buzetu.

* Tiskano kot inserat.

Literarisches Institut Kosmos, Gesellschaft m. b. H., Dunaj, III/2, Weißgärberstraße 44—46, z nekaterimi člani učiteljskega stanu kot svojimi odjemalci tako postopa, kakor to za imenovani institut ni priporočljivo. Priporočamo vsem, ki morajo imeti »Kosmos« kaj zvez, največjo pozornost in previdnost, da ne pridejo v sitnost in neprilike. Več povemo o drugi priliki!

Zahajajte samo v lokale, kjer imajo na razpolago naš list!

Uradni razpis učiteljskih služb.

Št. 556.

Kranjsko.

Na petrazredni dekliški ljudski šoli v Ribnici se razpisuje v stalno nameščenje učno mesto z zakonitim prejemki.

Prosilke, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščene, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno fizično sposobnost za šolsko službo.

Pravilno opremljene prošnje naj se službenim potom tuoradno predložijo do 15. marca 1913.

C. kr. okrajni šolski svet Kočevje,
dne 7. februarja 1913.

Št. 358.

Na štiri razredni ljudski šoli v Višnji Gori se razpisuje s tem nadučiteljska služba v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje je predložiti semkaj predpisanim potom do 16. marca 1913.

Prosilci za stalno nameščenje, ki v kranjski javni službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet Litiji,
dne 12. februarja 1913.

Slovensko Abecedo za ženska ročna dela

(II. pomnožena izdaja) po 20 vin. komad priporoča

Milena Kiferle

učiteljica ženskih ročnih del v Ljubljani,
Krojaška ulica 8./II.

Snažno se oblači vsa rodovina, ki si naroči zbirko vzorcev iz češke tkalnice

Marije Jirsové

učiteljeve soproge, v Novém Hradku p. Met. (dobaviteljica dež. osrednje zveze učiteljskih društev v Češkem kraljestvu).

Dobiva se 2—8 m dolgih odrezkov cefira kanafasa, flanele, platna, modrotiska itd. Zavoj 45 m za 18 K, najlepša kvaliteta 40 m za 20 K franko, franko, tudi polovica zavoja za 9, oziroma 10 K.

Blago je stalnobarvno in močne kakovosti. Naročite in ostanite stalni odjemalci. Vzorci blaga zastonj in franko.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani,

IV

r. z. z. o. z.

Franciška ulica šte. 8.

priporoča

različne poštne in železniške tiskovine

za šolsko uporabo urejene po najnovejših uradnih vzorcih.

Geniki zastoj in poštne prosto.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana

Prešernova ulica št. 3

Ljubljana

je imela koncem leta 1912 660 milijonov kron denarnega prometa, 42 milijonov kron vlog in 1 milijon 330 tisoč kron rezervnega zaklada. Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 ¹/₂ %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade. — Hranilnica posoja na zemljišča in poslopja proti 5 ¹/₄ % obrestim in najmanj ¹/₄ % amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.

Ozirajte se na tvrdke, ki objavljajo svoje oglase v Učiteljskem Tovarišu.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Franciška ulica št. 8

priporoča sledeče mladinske spise:

A. Rapè: Mladini, I. zvezek.
Spisi Mišjačevega Julčka, I, II, III. zv.
E. Gangl: Zbrani spisi, I, II. zvezek.
J. Slapšak: Turki pred sv. Tihom.
A. Rapè: Dane.
J. Ribičič: Kraljestvo čebel.
M. Gregorič: Otroški oder. IX

Vsaka šola naj bi imela vsaj po toliko izvodov teh najboljših mladinskih spisov, kolikor ima razredov.

Geniki zastoj in poštne prosto.

AVGUST AGNOLA

Ljubljana, Dunajska cesta 13

poleg »Figovca«

priporoča svojo veliko zalogo stekla, porcelana, petrolejnih svetilk, ogledal, okvirov, šip itd. Tintnike za šolske klopi, aparate za fizikalne poizkušnje.

Prevzema vsakovrstna stek arsa dela, tudi nova šolska poslopja na deželi itd.